



<input checked="" type="checkbox"/>	Pro gradu -tutkielma
<input type="checkbox"/>	Lisensiaatintutkielma
<input type="checkbox"/>	Väitöskirja

Oppiaine	Kansantaloustiede	Päivämäärä	29.7.2005
Tekijä	Martti Hakala	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	68
Otsikko	Informaatio-ongelma pankkien yritysluotonannossa		
Ohjaajat	Professori Paavo Okko ja VTM Kari Saukkonen		

Tiivistelmä

Tutkimusongelmana on luottokelpoisuusanalyysin rooli pankkisektorille syntyvän informaatio-ongelman vähentäjänä. Tavoitteenani on siis tutkia, mikä on pankkien seulonnan ja monitoroinnin eli luottokelpoisuusanalyysin merkitys luoton myöntämisympäristössä sekä luoton myöntämisen jälkeen. Tutkielma on rajattu yritysluottoihin.

Tutkielman tutkimusote on käsiteanalyttinen. Alan teorian avulla luodaan käsitys ongelmien luonteesta ja niiden vaatimista ratkaisuksista. Pankkien nykyisiä toimintatapoja arvioidaan ja tulkitaan teorian valossa. Kuvaa pankkien suorittamasta luottokelpoisuusanalyysistä selvennetään myös haastattelutietoa käyttämällä. Pyrin näin sitomaan tämän hetken luottokelpoisuusanalyysin yhteen perinteisen teorian kanssa.

Pankkien perustoimintaa on vastaanottaa likvidejä talletuksia ja myöntää pitkäaikaisia luottoja saatujen talletusten pohjalta. Tähän toimintaan liittyy riskejä. Eräs oleellinen riski on luottoriski. Pankki ei koskaan voi varmuudella tietää tuleeko myönnetty luotto maksetuksi.

Epäsymmetrinen informaatio luotonmyöntäjän ja -hakijan välillä muodostaa kahdenlaisia ongelmia. Kyseessä voi olla joko haitallinen valikoituminen (adverse selection) tai moraalikato (moral hazard). Haitallisen valikoitumisen tapauksessa ongelma syntyy ennen sopimuksen tekoa, jota pyritään estämään seulomalla luotonhakijoita. Moraalikato puolestaan syntyy sopimuksen teon jälkeen. Tätä ongelmaa pyritään ratkaisemaan valvomalla luottoasiakkaita ja näiden käyttäytymistä luoton myöntämisen jälkeen.

Yritysten luottokelpoisuusanalyysi perustuu arvioihin tulevaisuuden maksukykyä. Vaikka tilinpäätöksestä laskettavat tunnusluvut perustuvatkin menneisyyden tietoihin, ovat ne silti hyviä estimaatteja myös tulevaisuuden maksukykyä ennustamiseksi. Yritysten maksukykyä ja -halukkuutta pankit pyrkivät säilyttämään esimerkiksi vakuuksien ja kovenanttien avulla. Myös pitkäaikainen pankkisuhde on merkittävässä roolissa osana luottokelpoisuusanalyysiä.

Pankit eivät pysty ratkaisemaan informaatio-ongelmia itsenäisesti. Siksi viranomaiset ovat katsoneet parhaaksi säädellä ja valvoa pankkien toimintaa. Talletussuoja turvaa tallettajien varoja. Kuitenkin liiallinen talletussuoja saattaa houkuttaa pankkeja liialliseen riskinottoon. Pankin johdon moraalikadon estämiseksi pankeille on asetettu vakavaraisuusvaatimuksia. Pankeilla tulee olla riittävästi omaa pääomaa riskien hallitsemiseksi.

Epäsymmetrisen informaation ongelmia pyritään siis ratkaisemaan pankkisektorilla monin eri tavoin. On kuitenkin mahdotonta saavuttaa täysin riskitöntä tilannetta, vaikka ongelmia pyritään ratkaisemaan sekä pankin sisältä että viranomaisten taholta pankin ulkopuolelta.

Asiasanat	Pankit, moraalikato, haitallinen valikoituminen, yritysluotot, pankkivalvonta
Muita tietoja	